

L I E T U V I S

Kodakcijos ir Administracijos
adresas:
LIETUVIS
Rua Bandeirantes, 92,
Caixa Postal, 1764,
São Paulo.

JORNAL LITHUANO
Lietuvių S-gos Brazilijoj Organas. Leidžia Spaudos D-ja „šviesa“
Prenumeratos kaina: Brazilijoj metams — 10\$000 pusei — 6\$000 atskiriems mėnesiams po 1\$000.
Užsienin: metams — 20\$000 pusei metu 10\$000. Atsk. numeris 300 reis.

Redaguoja
St. Vancevičius

6-ti METAI.

SÃO PAULO, 1934 m. Rugsėjo - Setembro mėn. 29 d.

NR. 20 (299)

PAREIGA.

Žodis pareiga minimas bemaž kiek vienu laikrašty po keletą kartų, tarytum, tam, kad žmonės geriau tą žodį įsidėmėtų. Ne vienam jau tas žodžio kartojimas atsbido ir dangelis kratosi ne tik šio žodžio, bet ir visų darbų, su ristių su pareigos išpildymu. Pažūrėsiu ką reiškia žmonių, valstybei, tautai organizacijai ir atskiram žmogui pareigos pildymas.

Žmogaus gyvenimas prasideda šeimoje. Mažas kūdikis be galo stipnas sutvėrimas. Jis jokių būdu neįstengia savystoviai gyventi. Jei tėvai neįsta pareigos kūdikį auklėti — mirtų visi kūdikiai, išnyktų visa žmonija. Jie atidoda savo sveikatą, net ir gyvybę už savo vaikus. Sakome, kad jie gerai pildė savo pareigą. Šeimos, giminės, pavieni žmonių sudaro tautą. Tautos gyvybę palaikoma jos narių tautinės pareigos pildymu. Jei tautos nariai neįsta pareigos savo šeimose palaikyti kultūrą, santykius su savo tautiečiais — tauta išnykta.

Valstybė išsiskaidoma tik geru jos piliečių pareigų įjimu. Jei valstybės valdytojai rūpinasi tik savo asmeniška gerove, neįsta pareigos krašto reikalais rūpintis, neišai tokia valstybė gyvuos. Jei kareiviai neįsta pareigos už tėvų ne mirtį, valdinkai, darbininkai savo darbo tinkamai atlikti — valstybė žūtų. Daugelis seniau buvusių didžiųjų valstybių žuvo vien dėlto, kad jų piliečiai nustojo gerai savo pareigas įjėti. Pavyzdžiui gali būti Romos valstybė. Roma, kol jos piliečiai šventai vykdė savo valstybines pareigas, buvo stipri, ka linga, bemaž viso tų laikų žinomo pasaulio valdytoja. Bet vėliau jos piliečiai turty ir prabangos išleptinti, savo pareigas užkravė kitiems, o patys puotavo ir linksminosi. Kas gi juos išliko? Atėjo laukinių germanų gaujos ir nukariavo Romą. Panašiai žuvo ir didžiulė „od morza do morza“ Lenkijos valstybė. Lenkų bažnyrai rūpinosi vien tik savo asmeniškomis laisvėmis ir teisėmis ir kratėsi sunkių valstybinių pareigų. Lenkija, o drauge su ja ir Lietuva, pa sidalyo 1795 m. kaimynai rusai, vokiečiai ir austrai.

Nepricklausomybė mūsų tauta atgavo vien dėlto, kad dauguma Lietuvių gerai suprato savo tautines ir valstybines pareigas ir jas vykdė. Mūsų nepriklausomybės kovos duoda daugybę gražių pareigos išpildymo pavyzdžių. Už teks priminti kareivio Prano Einučio ir kardininko Antano Juozapavičiaus mirtį. Pranas Einutis prie Metropolitų vieš buoio durų, saugodamas prancūzų ir amerikiečių delegaciją, savo lavonu užstojo kelią vokiečių kareiviams veržtis į delegacijos būty. Kardinikas Ant. Juozapavičius vadovavo 1-jam pėst. pulkui Jis, nors ir srgdamas, išgirdęs, kad Alytų puola bošėvikai, pats pirmutinis

puolasi priešų atremti ir žūsta ant Alytaus tilto kulkos perversas. Geras pareigos vykdymas reikalingas kiekvienam atveja, kiekvienam darbe. Darbas žmogaus, blogai savo pareizas atliekančio, niekam netinka. To kiu darbu negalime pasitikėti. Galime sivaizduoti, kas atsitiktų, jei visi žmonės pradėtų blogai savo pareigas atlikti. Nėmu imtų griūti, laivai skęsti, mašinos pęsti, visur būtų didžiausia netvarka policijos netraudžia ai pleškai žudytų nekaltus žmones, ištriktų bndas, ligos ir t. t. Greitai žūtų visa žmonija.

Vis dėlto iki šiol žmonija nežuvo, bet ji nuolat didėja, tobulėja, plečia savo kultūrą ir civilizaciją. Dėlko gi pasaulis padarė tokią didelę pažangą? Dėlto, kad milijonai žmonių šimtmečiais, iš kartos į kartą gerai savo pareigas pildė ir dabar pildo. Milijonai žmonių laukuose, dirbtuvėse, giliai žemėse, jūrose, įstaikose, mokyklose ir kitose vietose rūpestingai atlieka savo darbo pareigą. Jie neklausia, nežino kam jie dirba, bet jie tik žino, kad savo pareiką jie turi lęti galo gerai atlikti. Gražų pavyzdį pareigos atlikimo duoda mums daugybė istorinių atstikimų. Aš noriu pavaisskoti neseniai prieš Didįjį Karą buvusį atsitikimą.

„Titanikas“ buvo didžiausias pasaulinis laivas. Jis žuvo pirmutinę dieną vo kelionė, susidūręs su didžiuliu ledo kalnu. Laive važiuavo nemaža ke'ėivių. Vistems gelbėti nebuvo pakankamai valčių. Jūrininkai susodino moteris, vaikus ir senesnius žmones, patys liko laive ir, orkestrui grojant tautos himną, nuskeno drauge su laivu. Šis graudus ir kartu kilnus pareigos išpildymo pavyzdys ir mus visus privalėtų patraukti prie geresnio pareigos vykdymo. Jūrininkai, tie jėmi, sveiki, gražūs vyrų, pilni jėgų, noro gyventi, mirties valandoj buvo ramūs ir patys giedojo tautos himną. Jie buvo ramūs, mirė laimingai, kad galėjo atlikti savo pareigą.

Ir mes lietuviai turėtume visur ir visada gerai atlikti savo pareizas. Nė vienas žmogus neprivalo vien tik pats sau gyventi. Mūsų, kaip lietuvių, pareiga — padėti savo tautiečiams, išlikiyti savo šeimose lietuvišką kalbą, gra

žius papročius, tikėjimą, ugdyti lietuvišką kultūrą. Mums, gyvenantiems svetimoj šaly, gresia dideis pavojus autautėti, delto mūsų švėnta pareiga visada paremti tautišką darbą ir kartu patiens stiprėti lietuviybėje, skaitant lietuvišką spauda, dalyvaujant lietuviškose organizacijose ir t. t. Dirbkime savo darbą ne vien dėl pelno bet iš pareigos. Mūsų pareigos baigiasi tik su mūsų mirtimi. Būkime pareigos žmonėmis, kad galėtume, kaip tie mirstantieji jūreiviai, mirties valandoj būti laimingi, savo lietuvio ir žmogaus pareigas gerai atlikę.

Ed. Pažėra.

LIETUVOJE

Ar skris Lituanika.

Lietuvos aėro klubas gavo žinių, kad ne visi prietaisai Lituanikai II dar paruošti. Kadangi iš vienos pusės Lituanika II iš viso dar neturi registracijos numerio, o iš kitos pusės likus maža laiko transatlantiniam skridimui, tai iš viso Lietuvos aviacijos sferose kyla abejonių, ar šiais metais Lituanika II galės bendrai iškristi.

Didžiulei Neumano bylai artėjant.

Jau prasidėjo paruošiamieji darbai didžiulei Neumano ir jo sebrų prieš valstybinės veikos teismo pusės Lituanika II iš viso dar neturi registracijos numerio, o iš kitos pusės likus maža laiko transatlantiniam skridimui, tai iš viso Lietuvos aviacijos sferose kyla abejonių, ar šiais metais Lituanika II galės bendrai iškristi.

Kad byla kelia susidomėjimo ne tik Lietuvoje, bet ir visame pasaulyje, rodo tas faktas, kad apie dvidešimtis pasaulių laikraščių atstovų prašo leidi m įleisti į teismo posėdžius. Tarp jų yra anglų, prancūzų, vokiečių, rusų,

lenkų ir net vienas japonų laikraidiu atstovas.

Ilgys lėktuvą be sparnų.

Lietuvos aėro klubas užakė Anglijoje moderniausiajį lėktuvą be sparnų tipo, „Auto - žiros“. Lėktuvas pasižymi tuo, kad jis gali pakilti tiesiog iš vietos į viršų be jokių išbėgimų. Lėktuvas kaštuos apie 40.000 litų.

Komisija darbininkų uždarbiui nustatyti.

Ryšium su priimtu naujų darbininkų samdos įstatymu vidaus reikalų ministerijoje sudaryta speciali komisija darbininkų uždarbiai nustatyti. Komisijon jėna vyriausias darbo inspektorius Sostakas, iš prekybos ir pramonės rūmų numatoma paskirti p. Vosilius ir dr. Karvelis ir du darbininkų atstovai.

Kaip atrodo nauji pasai.

Jau išspausdinta apie 600 tūkstančių naujų pasų. Pasai yra Japonijos ir Šveicarijos pavyzdžių ir yra šiek tiek mažesnis už dabartinius, būtent: 13X8 centur. Pasai turi 8 lapukus. Pase be esamų jau davinių, bus pažymėjimai apie kilme, tikybą ir piratų antspaudos.

Įdomus išradimas.

Luokės miestelio gyventojas padarė išradimą, būtent išrado dantų šepetėlį, kuris turi savy dantų pastą.

Apsaugos senus lietuvių tautiškus rubus.

Lietuvos žemės ūkio rūmai, norėdami apsaugoti senus lietuvių tautiškus rubus, nuo visiško išnykimo, nutarė juos, kur dar yra, surinkti ir apsaugoti. Tuo tikslu žemės ūkio rūmų atstovai jau apvažinėjo Šakių ir Trakų apskrityms, parsiveždami daug įdonių dalykų. Jiems pavyko rasti senoviškų lietuvių moterų papuošalų, senoviškais raštais įnostų drabužių, net iš XII amžiaus. Nuo šių metų rugsėjo 1 dienos senoviški tautiški drabužiai buvo renkami visoje Lietuvoje. Surinkus viską kas dar yra užlikę, bus bandoma išvesti senoviškų lietuviškų rūbų tipus.

Neblunkamų Spalvų
Audiniai Stipriausi
CASAS
PERNAMBUCANAS

AR JAU ATNAUJINAI PRENUMERATA?.. SKUBINK, KITU BUDU NUSTOSI DAUG NAUJIE NU IR ĮVAIRENVIU!

Ką sako Pienocentro pirm. J. Glemža apie Lietuvos pienę no ūkio dešimtmetį.

Did. karas sugriovęs visą Lietuvos ūkį, sunaikino ir pirmuosius Lietuvos pieno ūkio užsėjimus. Nuo 1923 m. pradėta pieno ūkio domėtis, o 1924 m. t. y. lygiai prieš 10 metų pradėta steigti pirmąsias kooperatinę pienines ir stengtasi rasti naujus svietų eksploatuoti.

Pirmųjų pieno perdirb. b-vių steigėjų yra „Lietūkis“. Paskaiti to darbo dėsniai ir ūkininkų sąjunga. Tik 1926 m. įsteigus „Pienocentro“ pieno ūkis įėjo į normalias vėzas.

Suderintais pieninių tinklais, patbulinta sviesto kokybė ir t. t. Dabar yra apie 250 pieninių, į kurias stato pienu 100.000 ūkininkų. Per metus pagaminama apie 10 mil. kg. sviesto. Per tą dešimt metų kooperatinės pieninės išpasteruotą sviesto 47.500 tonų už 248 mil. lit., sūrį ir varškės 8.000 tonų už 28 mil. lit., pieno ir grietinės 30.000 tonų už 14 mil. lit., viso labo už 290 milijonų litų.

Beidrame mūsų eksporte pieno produktai sudaro apie 20%.

Šiandio pieno ūkis daugumai ūkininkijos yra beveik vienintelis pastovus pajamų šaltinis.

Kai dėl pieno perd. b-vių, tai jų medžiaginė būklė bendrai nesanti bloga, nors dėl žemės ūkio krizės, kai kuriai ir teko likviduoti. Dabar dauguma b-vių prie esančių sąlygų jau prisitaikė.

B-vių turtas siekia apie 13,5 mil. lit., savų kapitalų turi apie 4,5 mil. lit., o skolų apie 12 mil. lit. Taigi, b-vių turtas lengvai padengia skolas.

Bet pienininkystė mums ne tik ūkiškai svarbi: ji yra gilų vėgų ir Lietuvos kultūriniam gyvenimui. Per pienines ūgdamos Lietuvos ūkininkų organizuotumą supratimas ir visuomeniško jausmas. Pieninės veda ir tvarko apie 2.000 kasmet renkamų valdybų ir revizijos komisijų narių iš pačių ūkininkų, kurie patys išmoka ir kitus moko kooperatyvini ir visuomenini darbu.

O dabar tik ūkiškas organizuotumas garantuoja valstybei tvirtą ir pas-

tovią būti. Sviesto prekyba mes palaikome santykius su kultūringomis vak. Euro pus šalimis, susijungiam su pasauliniu ūkiu ir garsinam Lietuvos vardą.

Žygio į Vilnių minėjimas.

Rugpjūčio 26 d. visoje Lietuvoje buvo iškilmingai minima Lietuvos kariuomenės žygis į Vilnių 1920 m. rugpjūčio 26 d. ir drauge Vilniaus Geležinio Fondo (VGF) diena. Ta proga bažnyčiose buvo atlaikytos iškilmingos pamaldos, pasakyti pritaikyti pamokiniai, skaitytos paskaitos, pranešimai, platinomi Vilniaus pasai ir ženkleiliai.

Kaunas jau iš pat ryto pasipuošė tautinėmis vėliavomis. Rugpjūčio 25 d. Karo Muziejų buvo iškilmingai pagerbti mumsieji dėl Lietuvos laisvės ir ta proga ypač prisiminti kovotojai už pagrobta žemės sostinę. Ant pavatkiu buvo uždėtas vainikas, skambėta laisvės vėpui, kad jo gaudimas priimtų visiems lietuviams tą didįjį tautos siekinį — atvauduoti pavergtuosius kraštus su sostine Vilniumi.

Baziūkioje pamaldas atliko kan. Byla, o pamokslą pasakė kun. Chovas kis. Pamaldose dalyvavo vyriausybės nariai, diplomatai, kariuomenės vado vybė, VVS ir VGF vadovų es, jaunes karininkai, aukštieji valdininkai įvairios organizacijos, kurios po pamaldų drauge su kariuomenės dalimis po vyriausybės pradžėfilavo, ir šiaip apsilieji žmonų.

Procesija baigėsi prie Irgulos bažnyčios, kur organizacijos išsikirstė.

Vakare įspūdingas minėjimas buvo Valst. Teatre. Į jį atsilankė Resp. Prezidentas, vyriausybės nariai, veteranai yekėjai, Vilniaus kovotojai, karininkai, valdininkai ir k.

Įžangos žodį pasakė žymusis VGF darbuotojas, prof. kan. F. Kemėšis, o pranešimą padarė direktorius dr. A. Juska.

Koncertinė daly dalyvavo operos choras, orkestras, diriguojamas p. Talal — Kelpas ir foliatai. Iškilmės buvo transliuojamos per radio.

Bekonų auginimo nesavaržys.

Prieš kiek laiko buvo pasėję ži-

mos, kad „Maistas“ nuo rudens ruošiasi nustatyti kiek kuris ūkininkas galds „Maistus“ parduoti bekonų vadinasi, bekonų auginimas būtų suvaržytas.

Dabar „Maistas“ praneša, kad bekonų auginimas šiais metais suvaržytas nebus.

Mat atsiranda naujų galimybių užsiesti daugiau bekonų parduoti. Neseniai sudaryta nauja sutartis su Sov. Rusija, kuri šiais metais perka iš Lietuvos 20.000 bekoninių kiaulių, 6.000 lažiniųjų kiaulių ir 3.000 karvių ir bulių mėsi. „Maistas“ gyvulių pristatymą jau pradėjo.

Taip pat manoma daugiau išstumti bekonų Anglijon, nes darai emė mažiau pristatyti.

Be to, Lietuvos bekonų būsių galima parduoti Prancūzjon, Cekoslovakijon, Austrijon ir Italijon.

Išaiškino ūkin. Jakiučio žudikus.

Praėjų metų rugsėjo mėn. iš 20 į 21 d. naktį, Šakių apskr., Kiduliu vėl. Burgačijū km, buvo nužudytas to kauno ūkininkas Pr. Jakaitis, 70 metų amžiaus.

Piktadariai iš jo atėmė apie porą šimtų litų pinigų ir vekselių 12.000 litų sumai.

Pradžioje policija, tyrinėdama šį įvykį, buvo įtamsi, jog Jakaitį galėjo nužudyti Jakiučio pošinīs Metiejus Rudaitis, tačiau vėliau visi kvotos daviniai padiktavo visai priešinga mintį.

Pagalina, šiais metais Kauno krim. policijai tyrinėjant šį įvykį toliau, pasisekė nustatyti, jog Prana Jakaitį nužudė ir apipiešė to pat kauno gyventojai Pr. Taujinskis ir Andrius Grigalaitis. Todel jė abu rūp. mėn. krim. policijai ir buvo sulaikyti. Kvotiant nustatyta, jog Jakaitį užmušė A. Grigalaitis, o Taujinskis tik dalyvavęs užmušime. Piktadariai pasodinti Kauno kalėjime.

— 1923 metais lenkai iš Vilniaus buvo ištremę didelį lietuvių veikėjų Vilnius vyskupą Matulevičių. Vėliau jie Popiežius buvo pakyręs jo atstovu Lietuvoje. V. skupas Matulevičius Lietuvoje yra labai gerbiamas ir skaitomas vieno didžiausiu Lietuvos vyrų. 1927

metais vyskupas Matulevičius mirė. Lik šiol jis buvo palaidotas Kauno bazilikos kryptoje. Dabar Marijampolės marijonų kongregacija nutarė vyskupo Matulevičiaus kūną iš Kauno nuvežti į Marijampolę ir ten jį palaidoti. Mat Matulevičius buvo ir vienas didžiausių marijonų. Vilkaviškio vyskupas Karosas tam sumanymui pritarė. Netrukus bus iškilmingas vyskupo Matulevičiaus kūno lydėjimas iš Kauno į Marijam o lę.

Tsb.

— Lietuva gavo leidimą įvežti į vieną vakarų Europos valstybę 30.000 kilogramų lasių. Ta žinia pradžėgino Lietuvos paširio žvejus, kurie išveždami tokį kie į našių turės gerą uždarbį.

Tsb.

— Anglijos lietuviai norėdami am final prisiminti garbingas didvyrius Dariau ir Girėnū Lietuvos karu aviacijos viršininkui sūtkius, išvežė „Lituanikos“ lėktuvo dalelę.

Tsb.

— Prūsų Lietuvos gyventojams pagal prisiminti garbingas didvyrius Dariau ir Girėnū Lietuvos karu aviacijos viršininkui sūtkius, išvežė „Lituanikos“ lėktuvo dalelę.

Tsb.

— Rugpjūčio 29 dieną Rijoje buvo trijų Pabaltijo valstybių, Lietuvos Latvijos ir Estijos atstovų konferencija kuri yra tarsi Kaune buvusios liepos, mėnesį konferencijos. Šioje konferencijoje lietuviai atstovavo užsienio reikalų ministerijos direktorius Jučas Ur bėys. Kol kas dar nežinoma konferencijos rezultatai, apie kuriuos bus pranešta vėliau. Taip pat Rijoje išvyko naujas Lietuvos pasiuntinys Latvijai buvęs Lietuvos susisiekimo ministeris inž. Vytautas Viličišis.

Tsb.

Lietuvos Pajūrio Milžine Nėringa.

(Pabaiga).

Jie sakėsi norj Prūsus krikštėti, bet ištikrųjų jie nešė į Prūsus ne krikščionišką melą, bet mirčių ir naikintiną: jie žudė lietuvius — prūsus, degino jų sodybas, liejo nekaltą kraują. Narsiai gynėsi Prūsai. Ant eikių žirgu, kaip žaibas puldavo nuožnius isbrovėlius, kardais ir ragotinėmis naikindami piktus atėjinius. Bet jų tiek daug buvo, kad vienus išaukinus, į jų vietą stoda vo kiti. Pulku palkai, miniu minios naujų karių šarvuočių virsdavo į Prūsus. Jie griežė dantis ir neapykanta užsavo, norėdami išaukinti atkakliai lietuvių — prūsų kiti. Ir neatsilaikė mūsų broliai prūsai. Jų mirū šalė užkariavo nuožnius kryžoviai, jų narsius vyrus išžudė pikti atėjiniai. Neatsilaikė ir Ventė — Prūsų skaičių galinga plis. Krito jos narsūs siubingai kaip marių audra vėnyti. Nėringos milžiniai sūnus, o plis išsirianta tapo. Jos juos laukė bėgant paskendo į marias ir vandenių gelmes priglobė senų laikų garšios pilies mūrų likučius. Iš šiandien dar kai kas iš Kuršių laivinių ku pasakoja, kad stūdienonioms marių vilniaus nurimas, išsiklami marių dugne maty Ventės pilies mūrų griūvėsiai, o skersai marių — didelių stambių akmenų pylimas, kurį kadaise yra padariusi

jųrininkų gelbėtoja ir žmonių geradarė pajūrio milžinė Nėringa.

Tsb.

„Moderniška“ seima...

Julė Šarkauskaitė buvo jauna, lin ksmal leido laiką ir delto nustojo gero moters vardo. Visos pažintamos ir nepažintamos ją pirštais baidydavo, ir vi saip įtarinėdavo. Tačiau Julė dėlto nē kiek nenusiimė. Ji pasiepiantėsi kartodavo gaustiantį šaunesnį vyrą, negu jos, apkabinėtojas. Ir štai, po metų laiko iš Amerikos grįžo vidutinio žmūzius Amerikietis Zarišaškas. Julė sugėbėjo su juo susipažinti ir palentki amerikiečio širdį s vo pasėn. Jiedu buvo net susižadėję. Bet gyvenime estie ir nelauktų dalyku. Dėl kažkokių priežasčių, Zarišaškas nuo Jules atšauo ir pradėjo drangauti su kita. Tada Julė paleido gaudus, kad amerikietis ją nuskriaudė, atseit — prievarta atėmė nekaiatybę. Nors tiems gaudams mažai kas tikėjo, bet šiaip ar taip Zarišaškas kas turėjo nemalonumų. Ji polieiją tar dē, o sužadėtinė atsisakė tekėti. Po

tru npo laiko Julė ištėkėjo už kito vyro Ramanausko, kuris vertėsi šunudrovatavi nu. Sazinojės iš Julės apie pra eiti su amerikoni, jis netik kad nesu pyko, bet dar apsidžiancė.

— Mes jį pamokysime ir būsimė turtingi — tarė jis žmonai ir iškilė byla. Byla jis rizikavo kelti dar ir dėl to, kad Julė prieš ketėta metų buvo pas gydytoja ir gavo liudijimą, kad ji nekaita mergelė.

Toks liudijimas jai buvo reikalingas parodyti tėvams, kurie ka bū prieš klausė buvo savo dukterį žarė noderai gyvenant. Byla buvo iškelta. Teis man atėjo amerikietis, Julė, Julės vyras ir... amerikiečio sužadėtinė.

— Ar taušta prisipažinti kaltu? — klausė teisėjas amerikiečio.

— Nė. Aš su Julė nesu b'ocai pasiėgęs. Ji meluoja, — ramiai atsakė amerikietis.

Tuomet pradėjo kalbėti Julė. Jį įrodinėjo, kad vieną vakarą amerikietis atėjęs pas ją ir nieko namie nera dę, ją išžėdino.

— O dėl ko tamsta ankščiau nesiskundei? — perkerta teisėjas.

— Skundžiaus, bet bylos nekėliau... Turėjau sužadėtinį, bijo au... — O daktaro liudijimas ar tikras? — ūmai paklausė teisėjas. Julė smarkiai nurando, o publika emė juoktis. — Kodėl nebus tikras... Galit gydytojui paskambinti. — Gerai. Tad kokios bausmės jus kaltininkui norėtumet? — vėl klausė

sta teisėjas.

— Mes norėtumet, kad jis... užmokėtų, — prasizėjo Julės vyras nuo to visa teismo salė vos neplyšo juokais.

— Užmokėstis... — nusijuokė tē sėjas. O, kas daktaro liudijime pertaisė metus? Ne, gerbomieji. Jus nekaltai žmogų skundžiate.

Kaltinamąjį teisėjas išteisino, o Julę su vyru patraukė teisman atsakomybėn už liudijimo suklastojimą.

— Tai jau per daug moderniška šeima. — juokavo žmonės jiems išėnart iš teismo, o amerikiečio prigriebti nepasisėkė...

Tsb.

BROLI-LIETUVI!

Neužmiršk, kad jau laikas atnaujinti „LIETUVIS“ pramuocratą 1934 metams.

Neatlikęs to reikalo, neteksi geriausio savo draugo ir patarėjo.

Penkiu metu sukaktuvės.

Sporto S-ga «Lithuania» yra seniausia mūsų kolonijos lietuvių organizacija, išvėrusi visokiose sąlygose ir nuolat plėčiusi savo veikimą.

S-ga pradėjo kurtis 1929 m. gegužės, birželio mėn. Jos steigimo p r m i e ji iniciatoriai buvo: J. Januškis, V. Kropas P. Jurgutis, A. Burdulis J. Suraitė, E. ir W. Selgatai, B. Puišys ir kiti. Organizuoti s-ga pasirodė tik 1929 m. rugsėjo mėn. 7 d. Tą dieną «Lithuanijos» sportininkai dalyvavo Brazilijos vniš tybinės šventės parade. Visi buvo uni formoti gražiomis tauriškom s spalvomis išuarrngintomis uniformomis. P r y š k y e nešė «Lithuanijos» vėliavą. Parade dalyvavo trys grupės: futbolistų, sunkiaat letų ir lengvaatletų. Po par do sportininkai padarė vizitą Lietuvos konsulu i D-rai P. Mačiūniui. L i e k r a š t y ma tome sportininkų vizit to pas p. konsulą nutraukė.

Rugsėjo mėn. 26 d. «Lithuanijos» futbolo komanda turėjo pirmąsias rungtynes su Mokes «Sparta». Rungtynės laimėjo lithuaniečiai. «Sparta» buvo sudaryta iš Lietuvos piliečių visokių tautų sportininkų.

S-gos narių skaičius nuolat augo, veikimas plėtėsi. S-ga nuolat dalyvavo vietos sportiniame judėjime įvairiose sporto šventėse, rungtynėse, pati renkė sporto šventes, rungtynes.

Dažnai lithuaniečiai carbingai lai mēdavo rungtynes su g r a i i š n a r k i ų t a i s, prityrusiais sportininkais ir parsinešdavo į savo patalpą kovos trofejų — taurę, lėstaites patalpose turės, gauti medaliai liudija, kad lithuaniečiai nekarta yra garbingai atstovavę savo tautos ir S-gos vardą savo tautiečių ir svetimtanečių akys.

Sporto S-ga «Lithuania» neišizda da ir visuomeniško darbo. Ji rengia lietuviškas pramogas, dalyvauja šventėse, pamiečijimuose ir rūpinasi ištaikyti lietuvių savo narių tarpe.

S-ga duoda savo narius visapusiš ko darbo kultyvuojamam šias sporto šakas: futbolis, krepšinisvydi, ping pongo, šachmatos paukūnų, bėgimas, lengva j a i r sunkiaji atletika.

Besiplečiant veikimui, įsisteigė nau-

ji «Lithuanijos» skyriai Mokoje ir Vila anastazijoje. Mokes skyrius įsisteigė 1933 m. gegužės mėn. Dabar jis turi apie 100 narių ir sparčiai plečia savo veikimą. Vila Anastazijos skyrius įsisteigė kiek vėliu 1933 m. gruodžio mėn. Visi skyriai veikia savystoviai Centrinis Bom Retiro skyrius, iš kurio atsiklė Mokes ir Vila Anastazijos skyriai dabar žymiai sumažėjęs, bet vis delto nenustoja savo judrumu.

Dabartiniu laiku pačių aktualiausių klausimų visiems skyriams turėtų būti savo Centro Valdybos sudarymas. Centro Valdyba reikalinga delto, kad

visi skyriai yra kilę iš vienos organizacijos, turi bendrus įstatus, bendrą vardą, bendrus tikslus ir daugybę bendrų reikalų. Iniciatyvos visuotinam skyry narių susirinkimui sušaukti ir Centro valdybą išrinkti privalėtų imtis centrinis Bom Retiro skyrius. Tikimės, kad jis tai netrukus padarys. Sporto sąjunga jos 5-kių metų organizuoto veikimo sukaktuvių proga galima palinkėti ištvėrės ir pasisekimo tautiniam visuo meniniam ir kūno kultūros darbe.

Ed. Pažera.

* * *

«Lithuanijos» sportininkai 1929 m. rugsėjo mėn. 7 d. vizituoja Lietuvos Konsulą D-rą P. Mačiūni.

SPORTAS

BOM RETIRE.

Bom Retiro «Lithuanijos» ping pongo komanda š m. spalio mėn. 6 d. turi stiprias rungtynes su brazilų klubu «Guaycurus» ping pongo komanda. Rungtynės įvyks Lietuvos Namų salėje 8 val. vakaro. Žaidėjai renkasi kiek anksčiau.

Sporto S-gos «Lithuania» 5-kių metų sukaktuvėms pamin ti numatoma ateinančių sekmadienį rugsėjo mėn. 30 d. lauke šokių vakaro padaryti trumpą sukaktuvių pusvalandį. Į vakarą vel tui bus leidžiami visų «Lithuanijos» skyrių nariai, kurie bus užsimokėję nario mokesčių.

Pracėta sekmadienį Mokes «Lithuaniečiai» žaidė bandomąsias rungtynes su brazilų klubu «Coração de Bronze». Lithuaniečiai žaidė tik su septyniais žaidikais ir delto rungtynes pralaimėjo. Vis delto lithuaniečiai, nors ir nepilnu kvadrui, gražiai pasirodė prieš vieną iš stipriusių kampanoto dalyvių. Nes tą dieną nuo daugelį klubų laimėjo rungtynes. «O Dia» laikraščio rengia mas kampanatos varžijano prasėda ateinančią savaitę rugsėjo mėn. 30 d.

PRANEŠIMAS.

Šiuo pranešame Sporto S-gos «Lithuania» Mokes skyrius žaidėjams kad visi žaidėjai šį sekmadienį susiriuok tu į savo patalpą viena valanda anksčiau negu «O Dia» laikraštų paskelbtam tvarkrašty.

LIETUVIS

— GYVENIMO VEIDRODIS.

Naujoji Brazilijos Konstitucija.

(tęsa)

42 str. Praėjus 60 dienų nuo to, kai Atstovų Rūmai ravo įstatymo projekta, rūmų pirmininkas, prašant bet kurio a atstovui, įešū jį į dienotvarkę svarstymui ir balsavimui, nežiūrint to koks jis pasirodytų.

43 str. Atstovų Rūmų priimtas be patalpių įstatymo projektas perduodamas Federaliniam Senatui svarstyti, o kai to nereikalingas, — siunčiamas Respublikos prezidentui patvirtinti ir skelbiamas.

44 str. Įstatymo projektas, kuris sudarytas Atstovų Rūmų arba Federalinio Senato, kai šis pastarasis turi bendrai dirbti, revizijos organo patalpiomas ir grąžinamas iniciatoriui, kuris priėmė patalpias jau siunčias Respublikos prezidentui.

1 §. Priešingu atveju, grąžina revizijos organui, kuris padarytas patalpias gali priimti dviem trečdaliais pose dy esamų narių ir taip patalpią projektą vėl crąžinti iniciatoriui. Šis gali patalpias atmeti galutinai paprasta balsų dauguma, jei tai yra Atstovų Rūnui o jei Federalinis Senatas, — tai tik dviem trečdaliais savo atstovų balsu.

2 §. Galutinai priimtas projekto tekstas perduodamas sankcijai.

45 str. Kai Respublikos prezidentas sprendžia dalinai ar išsiai delto įstatymo projekto konstitucionaliskumo ar priešingumo tautos reikalams, tai ir tu

ri pareškėti savo veto delto paduoto projekto dalies ar viso išsiai delto per dešimtis darbo dienų nuo gavimo, tuo laiku su veto motyvais ir «veto jama» delto ir visą projektą crąžinti Atstovų Rūmams.

1 §. Respublikos prezidento tyf. jimas per dešimtis dienų reiskia sankcijai.

2 §. Sugrąžintas Atstovų Rūmams įstatymo projektas per trisdešimt dienų nuo gavimo ar darbų pradžios vėl turi būti viename posėdy svarstytas, ir gaves absoliuting atstovų balsų daugumą laikomas priimtu. Šiuo atveju projektas siunčiamas Federaliniam Senatui, jei tas prie jo dirbo ir gaves šio paprastą balsų daugumą, jau kai įstatymas siunčiamas Respublikos prezidentui skelbimo forma namams atlikti.

3 §. Legislatyvinų sesijų pertraukomis Respublikos prezidento veto pranešamas tolydinei Federalinio Senato sekcijai ir ši tai skelbia ir šaukia Atstovų Rūmų nepaprastą posėdį tam reikalui svarstyti, kai to reikalauja tautos interesai.

4 §. Įstatymų sankcija ir skelbimas vykdomi šiomis formulėmis:

1) Įstatymų leidžiamoji valdžia dekretuoja ir aš duodu sankciją šiam įstatymui.

2) Įstatymų leidžiamoji valdžia dekretuoja ir aš skelbiu šį įstatymą.

46 str. Jei Respublikos prezidentas 45 str. 1. 2 § § atvejais nepaskelbia įstatymo per 48 valandas, tai tą

įstatymą skelbia Atstovų Rūnų pirmininkas naudojamas šia formule: «Atstovų Rūnų pirmininkas praneša, kad įstatymų leidžiamoji valdžia dekretuoja ir skelbia šį įstatymą.

47 str. Atmetni projektai nebegali būti svarstomi toj pačio, legislatyvinėj sesijoje.

48 str. Gali būti urmu priimti kodekso ir legalijų konsolidacijos nuostatų projektai, kai peržiūrėti Federalinio Senato ir specialės Atstovų Rūmų komisijos, kai šį tai nutaria dviem trečdaliais asmenų atstovų balsų.

49 str. Įteikiami įstatymų projektai turi būti atitinkamai tobulai sudėti suglautos formos, ir be šalutinių dalykų įterpimo.

IV. Skiltis.

Budžeto sudarymas.

50 str. Budžetas (metinė valstybės pajamų ir išlaidų samata) turi būti vienintelis, būtina apimtas pajamų skilt visas mokesčius, nuomas ir kitus valstybės pajamų papildymus, o išlaidose apimtas visas būtinas išlaidas viešoms (valstybinėms) tarnyboms išlaikyti.

1 §. Respublikos prezidentas patiekia Atstovų Rūmams per pirmaį jai prastos legislatyvinės sesijos mėnesį budžeto projektą.

2 §. Budžeto išlaidų skiltis dalinama į dvi dalis: pastovia ir keičiamą, kurių pirmosios negalima keisti, jei to nenumato anksčiau išleistas įstatymas. Keičiamoji dalis griežtai specializuojama.

3 §. Budžeto įstatyme negali būti pašalinų dalykų numatomoms pajamoms ir anksčiau sudarytoms tarnyboms išlaikyti nustatytų įmokių. Šis draudimas neapima:

a) leidimą daryti papildomus kreditus ir kredito operacijas dar neturint tam reikalingų pajamų;

b) pritaikimą saldo (likučių) ar būdo padengti deficita (neištekliu);

4 §. Draudžiama įstatymų leidžiamajai valdžiai teikti neaprežtus kreditus.

5 §. Nutęsiamas galiojantis budžeto įstatymas, jeigu ligi ateinančio lapkričio mėn. 3 d. neįteikiamas Respublikos prezidento sankcijai kitas.

III. Skyrius.

Vykdomoji valdžia.

I. Skiltis.

Respublikos prezidentas.

51 str. Vykdomąją valdžią sudaro Respublikos prezidentas.

52 str. Respublikos prezidentas renkamas keturiems metams ir negali būti vėl išrinktas anksčiau, kaip po 4 metų nuo paskutinio prezidento pareigų vis viena kokį laiką tada jis buvo prezidentu.

(b. d.)

SKELBKITES TIK „LIETUVY“

Kronika.

ISVYKO REDAKTORIUS.

«Lietuvio» redaktorius p. St. Van cevičius išvyko į Rio de Janeiro aplan kyti ten gyvenančių lietuvių. Neseniai įsikūrusiai lietuvių d. jai «Vilnis» jis nuvežė pasiskaityti keias dešimtis knygu. Išvykusį redaktorių pavaduoja mok. Ed. Pažera.

VILNIUI VADUOTI S-GOS SĄ PAU LO SKYRIAUS V-BOS POSĖDIS.

Š. m. rugsėjo mėn. 21 d. Bom Retiro Lietuvių Namuose įvyko V. V. S-gos SĄ Paulo skyriaus v. ldybos posėdis. Posėdy dalyvavo J. Janušis, H. Vagneris, V. Valukevičiūtė, B. Steponaitis ir V. Naliavaika. Skyriaus pirma pranešė apie dabartinį skyriaus stovį ir priežastis dėl kurių veikimas buvo kurį laiką sustojęs. Svarstyta to kia dienotvarkė:

1. Atsiskaitymas su centru.
  2. Narių patikrinimas.
  3. Visuotinio narių susirinkimo šauk.
  4. Spalių mėn. 9 d. pamėnėjimas.
  5. Vilniaus pasų planinimas.
- Daugiausia buvo svarstyta Spalių 9 d. pamėnėjimas. Į pamėnėjimą manoma pritraukti visa kolonija. Tam tikslui bus pasiūlyta keletas raštų oran izacijoms, mokykloms ir parapijoms. Be to numatyta pavesi skautams Vilniaus pasų planinimo darbą. Bendrai visai kolonijai pamėnėjimas įvyks spalių mėn. 14 d. Sekantis skyr. v bos posėdis įvyks spalių mėn. 2 d. 8 val. vakaro Lietuvių Namuose.

KONCERTAS — BALIUS.

Š. m. rugsėjo mėn. 29 d. Sporto S-gos «Lithuania» Bom Retiro skyrius rengia razių koncertą — balių. Baluje galės dalyvauti tik rinktiniai kvietis tie svečiai. Numatyta įdomi koncertinė programa, kurią išpildys solistai: Mažėika, Ambrazevičius, Jurkūsis ir Pažera. Pertraukų metu bus šoktai. Salė nu-

matoma gražiai papuošti. Svečiams bus paskirti stalukai. Teko girdėti į koncertą atsilankys nemaža garbingų svečių svetintaučių.

ISVYKSTA KLEBONAS.

Spalių mėn. 5 d. iš Santos «Lipari» laivu išvyksta į Tarptautinį Eucharistinį Kongresą Argentinoje SĄ Paulo Lietuvių parapijos Klebonas Kun. Benediktas Sugintas. Iš Kongreso sugrįš tik apie spalių mėn. 20 d.

SPORTININKU VAKARAS MOKOJE.

Mokos «Lithunnijos» skyrius š. m. rugsėjo mėn. 22 d. (Italų sėlejo) Ruda Moksėda pa tatė šeimynišką vakarą. Vakaro programą atliko Bom Retiro «Vities» skyriaus artistai, suvaidinę linksmą 3-jų veiksmų komedią «Mirta Činčiberaitė». Veikalas be galo gyvas, intriguojantis. Turinys taip pat paprastas, lengvas. Stasys, studentas, banko vadininkas myli Stasę, studentę. Tačiau nori, kad Stasiukas vestų turtingą kalmo paną Barbę, bet šis yra tvirtai nusistatęs ir galvoja kaip šia gauti to vėjų sutikimas, nes ir Stasė to reikalauja. Čia pasauka kitas toks pat studentas, banko vadininkas, paduža Petras. Jis tuoj sudaro planą. Liepia Stasiui parašyti tėvams, kad jis suradęs Kan ne kita daug turtingesnę, negu Barbę, paną — Mirtą Činčiberaitę, su kuria jis netrukus pas tėvus atvažiuos. Už kelių dienų Stasys su Petru, persirencusiu moteriškais rūbais, pasivadinušu Mirta Činčiberaitė, ruožiuoja pas tėvus. Petras — Mirta Činčiberaitė elgiasi labai liauriai, tėvams be žalo ne patinka. Jie išsižada Mirta Činčiberaitės pinigų ir leidžia Stasiui vesti Stasę. Mirta Činčiberaitė — Petras įsi myli į Stasio seserį Marytę. Komedią baigiasi dvejomis vestuvėmis. Viltie dinė šią komedią labai gražiai suvaidino. Ypač juokinga buvo Mirta — Petras (Ed. Pažera). Visai puikiai atliko savo roles tėvas (M. Venckus), motina (A. Godliauskaitė), Marytė (E. Marcinkėvičiūtė). Gerai savo roles atliko ir

kiti. Pablikos buvo vidutiniškai. Visi buvo patenkinti vaidinimui ir vakaro tvarka.

E.

KIEKVIENO LIETUVIO PAREIGA.

Jau pradėdame statyti «D-ro Vinco Kudirkos» vardo lietuvių pradžios mokyklą. Statybai tuo tarpu pinigų yra labai maža, nieku būdu nepakaks užbaigti. Delto Jus, brangus tautiečiai, prašome kilių užsimojimą įvertinti ir gausingomis aukomis paremti. Mokykl os statybai paremti, išsiunt neta į visus daugiau lietuvių apgyventas rajonus, lietuvių mokykloms, organizacijoms au ky lapai. Prie sklypo sulyginimo r fundamento iškasinio savo darbu prisid oti nemaža mokinių tėvų ir keletas Mokos Jauis. S-gos «Vities» skyriaus narių. Jie negalėdami pamesti savo tiesioginio darbo, atleidavo dirbti sekundiniai arba kitu atspėjama laiku. Dirbo iki pusaudienių šie asmenis: Pr. Brasnauskas 4 pusd., J. Juodgudis 4 p., J. Sačūnas 5 p., J. Butrimas 4 p., J. Jonokas 3 p., K. Trūbas 4 p., A. Jaruševičius 8 p., St. Butrimas 4 p., St. Brasnauskas 3 p., Vl. Ambrazevičius 4 p., M. Danilevičius 3 p., J. Balčiūnas 2 p., A. Keceorius 2 p., J. Nana jūnas 2 p., A. Juška 2 p., St. Malcek 2 p., A. Serbenta 2 p., P. Baranuskas 4 p., A. Velička 2 p., K. Musnickas 2 p., J. Čekanauskas 1 p., A. Kalinauskas 1 p., J. Jočys 1 p., J. Alšauskas 1 p., Kleiza 1 p., J. Medis 1 p., Kalvinskis 2 p.

Tad visi tam kilniam reikalui pri tarkime ir dosniai aukokite. Lai nebus nei vieno lietuviu neįdėjusio ke letą plytų į šį visomeninį lietuvių kultūrinį židinį.

Visiems darbu prisidėjusiems prie mokyklos sklypo išlyginimo ir fundamento iškasinio «D-ro Vinco Kudirkos» vardo lietuvių pradžios mokyklos Tėvų Komiteto vardu reikiu nuoširdų acių.

V. V. Naliavaika.

Dienos mintys.

1. Rugsėjo 26 d., laivu «Augustus» pravažiavo pro Santos naujas Lietuvos Pasiuntinius Argentinai, p Jonas Aukštuolis su ponis. SĄ Paulo lietuvių kolonijos vardu pasveikinti jį buvo nuvykęs į Santos mūsų konsulas, Dr. P. Maciulis.

Kiek tenka patirti, Daukantai iš savo vietos pasitraukus naujas atstovas Brazilijai dar nepaskirtas. Reikia manyti, kad ministeris, p. J. Aukštuolis vėliau bus paskirtas ir Brazilijoj atstovauti. Mums būtų didelio reikalo turėti sutarčių su Brazilija, kurių nesuskubo sudaryti buvęs atstovas, p. Daukantas.

2. Sekmadienį, rugsėjo 23 d. apie dešimtą Mokos mokyklos tėvų vi sa diena dirbo talkoje prie pamatų kasimo. Diena pasitaikė graži, dirbo žmo nės pakelti ūpu, todėl rezultatas buvo pasiekta labai gražus: iškastė apie 38 kub. metrus žemės.

Be trijų viltiečių, kitas jaunimas prie taikos darbo nepasirodė. Mokos sportininkai tokiu būdu patys sau pasir ašė testimoniomu paupertatis. Galia, nors buvo tikėtasi iš jų žodį ištėse siant.

3. Kaip mūsų reikalai suprantami. Paskutiniam «Triunto» (N. 33) yra pad ta žinutė iš Brazilijos, kurioje pri pasakota tokių dalykų, kad nebežiniai ar reikiu juoktis, ar verkti. Pasirodo kad «Triunto» reporteriai net suprati mo neturi, koks pinikas yra Brazilijos apyvarčioje, nes mirtiesi paversti į dolerius, jų susidoro apie tris tūkstančius, todėl, pavertus mirtiesiais, išėitų kad mes aukomis gavome bet kelis de setus kontų. Sancta simplicitas! Gau nam išpažė o, kad rašoma tik del paties rasymo, o ne tam kad būtų supras tas linkama pats reikimas. Geriau nie ko nerašyti, negu paduodami kaidin gas žiūtas.

Kas bus, kas nebus, bet Lietuvis neprazus!

Aukos SĄ Paulo lietuvių kata likų bažnyčios statybai.

Bekalėdojant nuo liepos mėn. 2 d. iki 29 d. Rugsėjo šiu metų surinkta aukų 7.320\$400. Šių aukų sumon įeina ir mauo asmeninės Kalėdos, o taip pat ir bažnytinė rinktinė — 319\$500 su aukota liepos mėn. 22 d., Darius ir Girėno motines sukaktuves minint.

(tąsa)

Bom Retiro rajone.

H. Vagneris 120\$000, St. Vancevičius 10\$000, A. Vidžiūnas 30\$000, J. Klimeika 5\$000, K. Tunelytė 4\$200, A. Mankevičius 2\$800, F. Ceimarka 20\$000, O. Višniūskienė 40\$000, J. Sirvydas 4\$800, O. Stepienienė 10\$000. Surinkta Bom Retiro rajone iš viso: 1839\$100.

Šiame rajone toliai pasidarbova p. Jonas Pazikas, paaukodamas tam tikslui 9 dienas, ir p. Pranas Bekas bei p. Kazys Bužiškis, sucaisdami po 1 dieną. Be to, Ypirangos rajone 1 dieną išvedžiojo mane p-nai Kalinauskai, o kita dieną p. Jonas Pazikas.

Visiems Ypirankiečiams, Bom Retirečiams už gausias aukas, o taip pat ir aukščiau suminietiems vedėjams nuo širdžiai dėkoju.

Kun. Klebonas.
B. Sugintas.

Mocojeje psitaikomos aukos.

N. A. Kalinauskai 50\$000, T. Malinuskienė 10\$000, E. Navickas 7\$000, A. Puodžiūnas 10\$000, F. Simonavičius 11\$000, E. Jankauskienė 5\$000. Iš viso Mocojeje: 1.740\$200.

Perdizes rajone.

A. Tomaševičius 110\$000, V. Lic kunienė 2\$000, F. Grigonis 5\$000, P. Girdauskis 2\$000, J. Blaževičiūtė 2\$000, S. Tomaševičius 4\$000, J. Petravičius 5\$000, V. Kavaliauskienė 1\$000, F. Naitavičius 5\$000, F. Roslakas 5\$000, F. Bžozovas 1\$400, A. Kalinauskas 7\$000, V. Jūsys 5\$000, A. Miedus 5\$000, K. Venoslavas 5\$000, A. Belėnas 1\$000, J. Jūsys 5\$000, B. Lincė 2\$000, S. Kirutaitė 3\$000, M. Visockienė 2\$000, A. Petravičius 4\$000, P. Sabulis 5\$000, J. Sakatys 5\$000, N. Alauinė 5\$000, P. Šinkūnas 1\$700, P. Alauinė 2\$500, J. Jusėnas 2\$500, J. Liškauskas 3\$000, J. Zuvistanavičienė 2\$000, J. Malo vičius 5\$000, J. Šumskis 1\$000, F. Zepnickas 10\$000, S. Lieckinas 2\$000, P. Bakėdis 5\$000, B. Sorokinus 2\$000, J. Slavinskas 5\$000, K. Smatavičius 5\$000, A. Trečiokas 3\$000, J. Minkevičius 5\$000, A. Neverauskas 2\$000, P. Balu šis 3\$000, P. Ribaltauskas 1\$100, K.

Vidžiūnas 5\$000, L. Lasevičius 3\$000, Bieliūnas 2\$000, B. Kožinauskas 2\$000, L. Roščiauskas 20\$000, A. Šivikas 5\$000, M. Bakšauskas 10\$000, A. Lupinskas 3\$000, K. Gura Strabulak 5\$000, A. Juozapavičius 35\$000, J. Dragunskis 10\$000. Iš viso šiame rajone: 363\$200

Pompejas rajone.

J. Darulis 2\$000, S. Tamutis M. Aukštakojis 2\$000, P. Malšauskas 2\$000, J. Maskolionas 2\$000, A. Paševičius 5\$000, M. Kuza 5\$000. Iš viso: 20\$000.

Canindės rajone.

M. Terasevičienė 60\$000, D. Arzi navičius 5\$000, J. Grumadienė 2\$000, U. Vitulskienė 2\$000, A. Moškėnas 2\$000, A. Bieliūskas 5\$000, P. Petre nas 10\$000, V. Struola 5\$000, J. Kemek šis 5\$000, K. Šapranauškiei 10\$000, K. Štumba 12\$000, M. Bilijūnienė 5\$000, J. Dimša 20\$000, D. Vasiliauskas 10\$000, A. Vasiliauskas 5\$000, S. Nat lėnas 10\$000, M. Šukevičienė 2\$000, C. Beivdienė 4\$5000, S. Brillingtonė 1\$000, M. Vasiliauskas 5\$000, S. Či žini auskas 2\$000, M. Berkauškas 5\$000, J. Arzi navičius 5\$000, P. Sventkauskas 5\$000, P. Vidžiūnas 5\$000, B. Juzėnas 5\$000, A. Choloaudauskas 1\$000, A. Ma sinkėvičienė 10\$000, A. Viršyla 2\$000, Z. Navickienė 5\$000, A. Vilėnskis 1\$000, P. Grabitauskas 1\$000, K. Ste pušaitis 4\$000, V. Vtnickas 3\$000, J.

Mikatajūnas 5\$000, J. Čepenis 1\$500, K. Šerėnė 3\$000, M. Veiveris 10\$000, L. Urtonienė 10\$000, S. Masta vičius 10\$000, V. Pankšys 5\$000, K. Pankšys 2\$000, K. Juršys 2\$000, J. Kuznickas 1\$000, J. Stesevičius 5\$000, K. Stesevičius 5\$000, M. Pėtkauskas 5\$000, K. Mendlis 5\$000, V. Sartakaus kas 10\$000, E. Boretkis 5\$000, V. Kovas 20\$000, V. Godliauskas 15\$000, N. Godliauskas 10\$000, A. Ragnaišis 5\$000, K. Čepukis 2\$000, M. Čepukaitė 2\$000, J. Karvelis 7\$000, K. Tarydas 15\$000, K. Petrauskas 2\$000, B. Strockis 2\$000, J. Juršys 10\$000, M. Chomniebus 2\$000, J. Mizgaitis 2\$000, J. Sinkevičius 2\$000, D. Juocienė 10\$000, J. Kazlauskas 20\$000, T. Semaika 5\$000, J. Urbonas 5\$000, J. Palaikis 2\$000, V. Naikėlis 1\$000, O. Nudavičienė 1\$000, A. Jasevičius 2\$000, J. Morkortas 5\$000, P. Lukosevičienė 12\$000, A. Sabėika 5\$000, K. Tumesonis 2\$000, J. Lasevičius 2\$000, J. Jurgėlis 62\$000, I. Misiū nas 2\$000, A. Zareba 2\$000, A. Gai zutienė 2\$000, J. Pranckėnas 2\$000, A. Baltaduonis 2\$000, J. Matelis 2\$000, M. Alyta 2\$000, M. Navickaitė 2\$000, S. Šingėda 5\$000, K. Kavaliauskas 2\$000, A. Papiuskas 2\$000, A. Mockai tienė 3\$000, S. Šerėnas 5\$000, L. Pau lovas 2\$000, K. Janinauskas 1\$000, S. Klėšys 2\$000, A. Mastavičius 5\$000, S. Kantarskis 2\$000, S. Žykeš 1\$900, P. Skalandis 5\$000, M. Pocius 4\$000, J. Vainauskas 1\$000, B. Zontus 2\$000, K. Adukas 5\$000, A. Valvonas 3\$000, M. Gedminas 3\$000, A. Uličauskienė 2\$000. (b. d.)

Jaunimo skyrius Didžiųjų vyrų keliu.

Louis Pasteur — ištrauka iš Holl'o „Didžių vyrų jaunystė“.

(pabaiga)

«Nedaug tėvų», pridūrė jis, «yra toki laimingi, kad savo sūnui Paryžiuje galėtų panašiai rašyti. Aš esu ta vim patenkintas labiau, negu galiu tai išreikšti».

Droz'o nuolat skelbiamai žodžiai, teikti kitiems užuojautą ir paslaugas, nukrito Pasteur'ui į gerai paruoštą dirvą. Jau iš pirmųjų jis turėjo labai jautrią širdį ir labai buvo prisirišęs prie savo šeimos ir prie tėviškės. Kai 1838 m. pirmą kartą buvo mėgin ta jis atiduoti į vieną pensiją Paryžiuje, jį apėmė toks tėviškės pasiilimas, kad tėvai jį vėl turėjo atsiimti namo: «O, kad tik aš vėl galėčiau užnūsti tėvo kailių dirbtuvės kvapą», dejuo jis, «man rodos, aš pasveikčiau». Paskui nenutrūkstamai jis gyvai susirušino su tėvais ir broliais. Būdamas studentas, gražiausią savo laiką jis pa aukodavo privatiškoms pamokoms, kad sudarytų savo seserims išu toliau lavintis ir tėvynės meilę, kuris Napoleono karuose savo narsumu nusi pelnė garbės leģiono kaspina, giliai įdėję į jo širdį. Jisai buvo perdem prancūzas ir drėbėjo dėl Prancūzijos garbės ir žavėsi prancūzų mokslu. Kai neramias 1848 metais, eidamas pa sivaikščioti, jisai pamatė iš lentų būdą su par.šu «Autel de la patrie» ir sužiūrėjo, kad čia ant «Tėvynės aukuro» aukojamos aukos, jis tuojau išsi emė visas savo santaupas ir padėjo.

Dėkingumas šiam didžiajam vyru buvo širdies būtenybė. Kadangi Barber'o pensijos Paryžiuje jo studijų metais jam labai sumažino kainą už pragyvenimą, tai jis vėliau ten kas savaitę po valandą veltui mokė fizikos, o tėvas jį už tai pagyrė.

Graudus buvo jo klusnumo ir pa

įgarbos jausmas tėvams. Į gamtos moks lų studijas jisai pakrypo beveik daugiau iš klusnumo, negu iš savo pasirinkimo ir liukimo. Apie visa jis tiksliai pranešdavo tėvui, kurio patarimas jam buvo šventas. Net tada, kai jau buvo padaręs keletą reikšmingų atidengimų ir mokslininkų tarpe jau buvo įsigijęs vardą, nepaisant to viso, jis klausė pa prasto kailiadirbio žodžio. Kai jis, nepatenkintas, tarnybą, kurią buvo gavęs išaukės egzamina, norėjo įteikti mi nisterijai ta proga prašymą, ir tėvas jam patarė neliešti šio dalyko, jis tuoj atsiskė nuo savo žingsnio. Šitoks pil nas klusnumo sūnus nusipelnė, kad jam už jo ištikimą sąjoniškai ketvirto jo įsakymo išpildytą duotasis pažada s.

1848 m. Pasteur tapo chemijos profesorium Strassburg'e, 1854 m. Li lie, 1857 m. Paryžiuje, 1863 m. gruodžio 8 d. jis tapo Mokslų Akademijos nariu 1881 m. išrinktas į Prancūzų Akademiją, t. y. į keturių dešimtų skaičių, kuriuos dėl jų stiliaus ir dailios kalbos suteikiama «nemirtingumo» teisė. Dvidešimt šeštaisiais savo amžiaus metais jis pradėjo savo mokslininko ke lį visa eile ba idimų ir išradimų ap šviesos lūžimą ir apie kristalus. Grei tai po to jis išaukino cheminį rūgimo procesą. Pasaulinės garbės susilaukė jo vardas, kai 1877 m. nurodė kairiurių ligų priežastis, matus organizmus, bakterijas, bacilas ir par.ė, kaip šias pačias bacil'as tam tikrose aplinkybėse galima panaudoti, kaip gydymo priemo nę. Po to, kai jis surado gydymo būdą nuo pasiutimo, vienas įjymiausių vokiečių mokslininkų sušuko: «Tai yra per daug gražu, kad tai galėtų būti tiesa!» O, vis dėlto, tai buvo tiesa. Trylikos metų bėgy jo institute buvo sutiktas 21631 šios baisios ligos atsit

ikimas, iš kurių tik tai 99 turėjo mirti. Medicinos mokslas per jo išradimus bu vo įvestas į visai naujus kelius. Pietų Prancūzijoje jis išgelbėjo šilko kirmėles veislę nuo išnykimo, kuris gresė šiems vabzdžiams per kažkokią lig'ą tol ne'š aiškinamą ligą. Įantriais bandymais įrodė jisai savaiminio veisimosi nezai mumą (generatio aequivoca); jis išrado ašius ir vynu konservavimo metodus ir, apskritai, mokslui mižiniškai pasi tarnavo.

Tuo tarpu šis didis vyras iš pat jaunystės buvo ištikimas savo įsitikini mams, dievobeimings katalikas, apie ką buvo paplitęs posakis, kad nuo moks lo jo tikėjimas pasidaręs toks tvirtas, kaip betonas, o jei jis dar daugiau bū tų studijavęs, neabejotina, kad jis bū tų ligės tikintis, kaip betonė. 1887 metų spalį jis staiga pajuto liežuvio paraliziją, kuris kaskart vis stiprėjo. Jis dar išgyveno iškilmingą Pasteur'io instituto atidarymą ir 1892 m., daly vaujanį visam mokslu pasauliui, galė jo įvesti savo septyniadešimtąjį gimt mo dieną. 1895 m. rugsėjo 28 d. jis mirė, karštai spausdamas prie krūtinės kryžių.

Ed. Pažera.

Artistas -- kūrėjas.

Vaidybos menas yra taip senas, kaip ir žmonija. Kiekvieną žmogų gali me pavadinti artistu, o patį gyvenima sceną. Pats vaidinimas yra ne kas kita, kaip tik pamėgdžiojimas kitų žmonių pergyvenimo perleidžiant per savo dvasinį filtrą (koštuvą). Iš pat mažens mes pamėgdžiojame kitus, vai diname. Nuolat sekame savo tėvų kai bą gestus, veido išraišką ir stengiamės visa tai tiksliai atkartoti, išmukti. Vė liau į mus turi įtakos kiti, pašaliniai žmonės. Mes iš pat mažens, lyg tos beždžionkos nėgdžiojam kitus, stengia mės visa kas tik mums patinka, ar reikalinga amžinai pasievinuti. Jei mums pavyksta kas naujo tiksliai išm okti, pasievinuti, sakoma, kad mes tą ypatybę turime, ko nepasievinam,

(b. d.)

I. Pirmoji kelionė aplink pa sauli.

(tąsa)

Jis žinojo, kad sukildinti jūrinin kus — pigu. Tik nebuvo kam vesti laivą — be karininkų.

Paprasti jūrininkai, nemokėdami su tam tikrais prietaisais suvokti vė tų, kelių, vieni neai galėtų grįžti kad ir į tą pačią Tajiti salą.

Kad visa gerai pasisektų, reikėjo turėti nors vienas žmogus iš laivo va dovybės.

Kai Adamsas priėjo prie Flėčerio, tasai turė:

— Kodėl Tamsta taip anksti atsi kėlei?

Aš negalėjau miegoti: vis galvo jau apie tamstą, pone leitenante.

Aš kaip tik noriu pasikalbėti, kol tamsta baigsi budėti.

— Pasikalbėti? O ko tamsta no ri?

— Nuo vakar vakaro aš vis bi jau, kad tamsta nepadarėm kočio žy gio, kurio vėliau tektų galėtis.

— Tamsta girdėjai, kaip skaudžiai kapitonas mane užgavo?

Nejau tamsta manai, kad aš gal li iškėsti tokį užgavimą?

Kaip tik prieš Tamstos atėjimą aš buvau manęs nusileisti laivą ir pa ųėginti, ar nepasiseks pasiekti Tofo sa lį, kuri yra netoli.

— Ten jus vieną gražią dieną su

enas ir pakars, kaip pabėgėli.

— Vis rėk! Tebūnie, kas bus!

Aš esu tvirtai pasiryžęs palikti šį laivą.

Aš nebenoriu ir nebegačiu ligiau čia bebūti.

Adamsas tylėjo. Vėliau, lyg apsi mačęs, tviliai tarė leitenantui:

— O gal mes turime geresnę išei

ti?

— Kokie?

— Paimti laivą.

— Mūsų laivą „Bounti“?

— Taip, leitenante.

Aš manau, kad tai nėra sunkus dailktas.

Juk visi, be karininkų ir kelių žunodėgių, kapitono nekenčia.

Daugumas jūrininkų, be to, tik svaņoja — kaip vėl grįžti į Tajiti sa las.

Jus visi jūrininkai myli. Jei tik tamsta sutiksi būti laivo kapitonu ir pristatysi mus į Tajiti, tai visi Tamstą pripažins savo viršininku.

— Bet juk tada tektų užmošti Bla jų ir visus jo šalininkus.

— Labai galimas dailktas.

— Bet juk mes galim juos užklupti bemiegančius ir surašioti.

— O paskui?

— O paskui, jei tamsta nori, mes galim nesiterėti jų krauju.

Mes galim susodinti juos į laivą

ir paleisti į jūrą: teplankie sveiki, kur nori.

— Tantai klauku...

— Bet argi ne klaukiau dabar?

— Na, o jei nepasiseks paimti laivą?

— Tada mus pakars, leitenante.

Flėčeris apžiūrėjo savo pistoletą.

Jis ryžosi vadovauti maiftui.

— Bet drauge jis ryžosi, jei nepa vyks paimti laivo, nusisauti.

Laivas buvo paimtas. Daugelis jūrininko reikalavo, kad Blajus ir jo šalininkai būtų išmesti į jūrą rykltams.

— Jei juos paleisim gyvus, tai jie nuplaukė kur į salą, gali rasti ko kį europiečių laivą ir patekti į Angli ją.

Tada mus suras ir pakars.

Tačiau naujasis viršininkas, Flė čeris, nieku gyvu nesutiko žudyti žmo nių.

Ir vėl buvo gražus rytas.

Tėkėjo saulė.

Padanę žėravo puikia žara.

Aplink tyla.

Prie pat laivo viena valtis, kno rijo sėdi 19 vyrų: kapitonas Blajus ir jo šalininkai.

— Reikia baigti, — taria Adam sas Flėčerini.

Virvė nukertama. Valtis atsiski ria nuo laivo.

Ji lėtai siūbuoja jūroje. Sėdinčių jų vyrų laukia ligi vargai — alkis, lietus, nuovargis, o gal... ir gaisr jū ros vilnyse.

Kas žino? Skaudu kapitonui ne tekti savo laivo.

Na, bet ką darysi!

4. Sugrąžintas rojus.

Valtis nuplaukė.

— Valio, valio! — sušuko jūrinin

kaif.

— Dabar tiesiai į Tajiti, į džianga mo ir laimės salą, kur mūsų laukia mūsų mylimosios!

Tačiau nei Flėčeris, nei Adamsas — nauji laivo vadai — ir manyti ne manė grįžti į Tajiti.

Jie gerai žinojo Blajaus būdą. Jis jo kelių mėnesių pateks į Angliją ir ten pasirūpins, kad sukileliai būtų nubauti. Jūrų vadyba išisųs būdžia mąjį karą laivą.

Jis atplauks į Tajiti ir visus juos srimis.

O paskui — kartuvė!

Tad grįžti į Tajiti būtų beportybė.

Kai naujasis viršininkas paskebdė tai jūrininkams, tie ėmė ginčytis. Tik tai, kai Adamsas ėmė aiškinti jūrinin kam ko galėtų jie susilaukti bebūda mi Tajiti saloje, tie nusileido.

Buvo nutarta išsikelti Tuboso sa loj ir ten gyventi tol, kol laikas išdi dys maisto atsaminimą.

Kai tik maistūninkai išsikėlė į sa lę, tuojau susidūrė su laukiniais. Pas tarieji ėjo pulkų, grasdami anglams.

Nieko nepadėjo ir tai, kad Flėče ris sakė „taio“ ir rodė palmės šake lę.

Tiktai, kai iššovė į ora, laukiniai išbėgojo.

Taip sutikti jūrininkai tuojau pa noro keltis kitur.

(b. d.)

PASAULYS

Susektas samokslas Ispanijoje.

Ispanijoje susektas samokslas, kuris turėjo tikslą nuversti esančią Ispanijos vyriausybę. Policingai surado pasamokslininkus dokumentus ir planus perversmui ruošti. Samokslininkai ma nės susprogdinti karo ir vidaus reikalų ministerijų rūmus bei greit užimti visas kitas valdžios įstaigas. Revoliucionieriai projektavo suimti ir sušaudyti kankuriuos vyriausybės narius. Prie sukiliimo daugiausia ruošėsi Ispanijos socialistai.

Daug žymiuųjų veikėjų suimta. Pas kankuriuos rasta nemažai visokios rūšies ginklų bei sprogdančios medžiagos. Madride areštuota labai daug žmonių. Perversmas buvo ruošiamas labai plačiu mastu. Laiku susektas samokslas išgelbėjo Ispaniją nuo kraujo praliejimo, nes samokslininkai buvo numatę išžudyti daugelį žmonių.

Visi samokslininkų vadai suimti ir padėti į kalėjimą. Jų laukia teismas.

Žemės drebėjimas Meksikoje.

Stiprus žemės drebėjimas Meksikoje, Jalisco rajone sunaikino tris kaimus. Žemės drebėjimas sugriovė beveik visus namus. Dvylika žmonių užmušti ir apie du šimtai sužeisti. Mairaliai nuostoliai taip pat labai dideli. Daugelis žmonių liko be pastogės. Į nelaimės ištiktas vietas skubiai siunčiama pagalba.

Rusija įstoja į Tautų Sągą.

Metinis nario mokėstis, kurį Tautų Sąga Rusijai nustatė mokėti, sudaro 225.000 svarų sterlingų.

Orlaivis be garso.

Sulig laikraščiu pranešimo, anglių orlaivių konstruktoriams pavyko išrasti prietaisą, kuris, pritaikytas sunkiosios karo orlaiviams, daro visai ne-

girdimą motoro dūzgėjimą. Orlaivis, būdamas 1000 m. aukštumoje, visai iš žemės nepastebimas net ir su pagalba moderniausių instrumentų. Ašku, kad apsiginti prieš tokius orlaivius visai sunku, nes neįmanoma bus pastebėti priešą artėjant.

Taifūnai Japonijoje.

Paskiausiomis, gautomis iš Japonijos, oficialinėmis žiniomis taifūnas, kuris praeitą savaitę siautė Centrinėje

Japonijoje, padarė baisių nuostolių. Priskaitoma 2064 žmonės negyvais, 1000 be žinios dingusių ir 13.000 sužeistų. 40.000 namų sunaikinta, 300.000 žmonių liko be pastogės. Materialinių nuostolių priskaitoma apie 900.000.000 jėnų, kas milžiniškas sudaro apie 4.000 milijonų litrų.

Rusijai parduoda Mandčūrijos geležinkelius.

Japonai siūlo rusams už Mandčūriją

rijos geležkelio liniją 170 milijonų jėnų. Ši suma yra dvigubai aukštesnė, negu kad seniau Japonai siūlė. Rusai reikalauja 400 milijonų jėnų. Du trečdaliu tos sumos bus sumokėta Japonų prėkėmis, o tik trečdaliu pinigais. Rusai dar nedarė savo galutinio sprendimo. Geležkelio pardavimas pašalinčių nesantaiką tarp Rusijos ir Japonijos, nes visi anksčiau buvę nesuįsipyrimai kildavo beveik vien tik dėl tos geležkelio linijos. Pašalinus ginčų objektą, bus likviduotas ir karo pavojus Toluose Rytuose.

Sprogimas kasyklose.

Anglijoje anglių kasyklose ties Wri xhame įvyko baisus sprogimas. Tuoj po sprogmio prasidėjęs gaisras nedavė galimybės išgelbėti kasyklose dirbusių 271 darbininkų, kurie jau skaito mi žuvusiais.

Gaisras kine.

Hilversume, Olandijoje, kinemato grafe, kuriam buvo rodoma katališkų misijos filma, ištiko gaisras, laike kurio žuvo 400 vaikų.

Siuvas masinos vartotos ir naujos. Norite pirkti, parduoti ar mainyti? Telefonuokite Nr. 7-6191. Turite rankiniu masinu nuo 658000 ir kojiniu nuo 150800. Taip pat turite ivairaus tipo siuvasu masinu su 1, 3, 5 ir 7 stalciais ze

mausiomis kainomis. Siuvidu provincijon padegdams perdirimto islaisdimo. Tik Casa A D A O, rua Consulcuro

Ramolho, 274 (kampus Av. Brig. Luiz Antonio) bondes 3, 5, 30, 40 ir 47. Atsimink tai.

Kas bus, kas nebus, bet Lietuvis neprazus!

5000 plytu ir 700 čerpiu dovanai!

Duoda namams pasistatyti savininkai vilų «PRINCIPE DE GALLES» ir «SACCADURA CABRAL» kiekvienam kas pirks jose išnokėjimui sklypą žemės. Vilos randasi prie Santo André (sentas São Bernardo) stoties. Sklypo didumas 10 X 50, mėnesinis mokėstis 25\$000. Nuosimėtai neskaityti, nereikalaujama įmokėjimo, tuoj duodama pilna teisė naudotis įgytu sklypu ir pristatoma statybinė medžiaga.

Be minėtų privalimų, kompanija turi savo autobusus, kurie palaiko susisiekimą su geležkelio stotim. Sėskit į traukinį, nuvažiuokit ten pažiūrėti statomų namų, įsigykit sklypą ir reikalaukit 5000 plytų statybai ir 700 čerpiu.

KREIPTIS Į RAŠTINES:

São Paulo: Rua Alvares Penteado, 29 2-as aukst.
São Bernardo: Largo da Estação Nr. 2.

Visi eisme žokti tik į Bandeirantes salę, kur Storto S-gos «Lithuania» B. Retiro skyrius rengia linksmus vakarus.

VAKARUS

Šių metų rugsėjo mėnesio kiekvieną sekmadienį.

GRIEŽ «LITHUANIJOS» STYGŲ ORKESTRAS.

Vakarų pradžia 7 val. vak.; pabaiga 12 val. nak.

A. MAJUS.

(tąsa) 98

Delatatar, v. pranešti, įskusti, šnipinėti.
 Delatator, m. pranešėjas, skundėjas (slaptas); šnipas.
 Delegacija, f. pasiuntenybė, delegacija.
 Delegado, m. pasiuntinys, delegatas, atstovas; vaistybės gynėjas; aukštas policijos valdininkas (Brazilijoje).
 Delegante, m. įsakytojas, siuntėjas.
 Delegar, v. išsiųsti pasiuntinį (pasiuntenybę); pavesti (leisti veikt savo vardu).
 Deleitačija, f. malonumas, smagumas; linksmybė, džiaugsmas; prabanga.
 Deleitante, adj. džiuginas, linksminas, smaginas.
 Deleitav, v. džiuginti; linksminti; smaginti; — se, džiuginti.
 Deleitavėl, adj. smagiamas; džiuginamas; prabanginis.
 Deleite, m. džiaugsmas; smagumas; malonumas.
 Deleitoso, adj. smagus; džiaugmingas; linksmas.
 Deleitamento, m. gaišlus, vagnus; nerangus.
 Deleixar, v. — desleixar, tingėti, būti nerangus, vagnus.
 Deletorio, adj. kenksmingas; žalingas; pragaištingas.
 Delėvėl, adj. sunaikinamas; užgesinamas.

Delgadėza, f. plonumas, laibumas; švelnumas, trapumas, lėpumas; fig. proto lakumas, greitas sumetimas; — da voz, balso grynumas.
 Delgado, adj. plonas, laibas; švelnus, trapus, lėpus; fig. sąmojingas.
 Delibar, v. ragauti; mėginti lūpomis, liežuviu.
 Deliberacija, f. svarstymas, tariamas; nutarimas, sprendimas.
 Deliberamente, adv. apgalvotai; tyčia; sąmoningai.
 Deliberado, adj. apsvaistytas; nutartas, nuspręstas.
 Deliberante, adj. tariamas; svarstomas, sprendžiamas; s. m. tarėjas su sprendžiamu balsu.
 Deliberar, v. tartis, eiti tarybų; spręsti, svarstyti; nutarti.
 Deliberativo, adj. svarstomas, aptariamas; patiriamas, sprendžiamas; tēr a voz —, turėti sprendžiamą balsą.
 Delicadėza, f. trapumas, lėpumas; švelnumas; jautrumas; lėpus; skonis.
 Delicado, adj. trapus, lėpus; švelnus; jautrus; gležnus; painus; kritiškas pavojingas.
 Delicia, f. džiaugsmas; smagumas; pasigerėjimas; prabanga; ē em —, tai tikras džiaugsmas.
 Delicioso, adj. malonus, džiuginas, puikus; ištaigingas.
 Delicto, m. nusikaltimas; piktadarystė; em flagrante —, ant karštų pėdų, bedarant piktadarystę; cōrpo de —, daiktinis piktadarystės išrodymas.

Delineačija, f. metmenys, braižinys, škiecas, planas.
 Delineador, m. braižytojas; metmenų, planų darytojas.
 Delinear, v. braižyti planą, škiecą; daryti metmenis.
 Delinquente, adj. nusifenzingas, nusikalstamas; nusidėjęs, piktadarys.
 Deliquir, v. nusidėti, nusikalsti, padaryti piktą darbą.
 Deliquito, m. nepažėnumas; silpnumas; apalpinimas.
 Delir, v. išardyti; sugriauti; užgesyti; užgesinti.
 Delirado, adj. pakvaišęs; perdėtas, pertemptas; netekęs proto pusiausvros.
 Delirante, adj. — delirado.
 Delirar, v. svaitėti, klajoti, niekus plepėti.
 Delirio, m. svaitėjimas, klajojimas; pakvaišimas karštilizė.
 Delonga, f. užtrukimas, pavėlavimas, užvilkinimas.
 Delongar, v. užtrukti, užvilkinti; pavėluoti.
 Delphim, m. delfinas (žuvis, sen. Prancūzijos karaliaus vyr. sūnus ir žvaigždžynas).
 Demagogas, m. kurstytojas, agitatorius.
 Demais, adv. per daug be to; por —, veitui, dykai; adj. pl. lukiesij, visi kiti.
 Demanda, f. reikalavimas; prašymas; ginčas; skundas; procesas.
 Demanda dōr, m. reikalauojas; pra-

šytojas; skundėjas, kaltintojas.
 Demandara, v. skusti, apskusti; rei kalauti, prašyti; kelti barnį, vaidą.
 Demandista, m. bylininkas; vaidininkas.
 Demarcačija, f. aprėžimas, sienos nuzymėjimas; sienos ženklas.
 Demarcador, m. matuojtojas; sienos žymėtojas.
 Demarcar, v. sieną nurodyti, pažymėti; aprėžti.
 Demasia, f. perteklius; nesakingumas; liekama; nosivaldymas; em —, perdaug.
 Demasiadamente, adv. nesakingai; su pertekliumi; perdaug; perdėtinai, pertektinai.
 Demasiado, adj. pertenkamas; atliekamas; nesakingas.
 Demasiar-se, v. r. pertoli nuieiti; perdėti; peržengti (nustatytą sieną, ribą, saiką).
 Demencia, f. pasiutimas, pašėlimas, patarkimas; pakvaišimas.
 Dementat, v. pasiuti, pašėliti; pakvaisti.
 Demente, adj. pasiutęs, pašėlęs, patarkas; pakvaišęs.
 Demerito, adj. neužtarnautas; nepažėnintas; s. m. netikėlis.
 Deminuir, v. atimti; — diminuir.
 Demissao, f. atleidimas iš tarnybos, dimisija; — do animo, atgristimas.
 Demissionario, adj. atleistas (išstojusis iš tarnybos).

(b. d.)

„LIETUVIS“

gaunamas šiose vietose:

- 1) Luz stoties kloske,
- 2) José Paulino vaistinėj,
- 3) Prie pašto laiptų ir kampo,
- 4) Rusų vaistinėj Mokoj,
- 5) Dariono krautuvėj S. Annoj.
- 6) „Vilniaus“ krautuvėje rua Pra tes 12.
- 7) Kirilausko krautuvėj, Vila Anastacioj, pas atskirus platintojus visuose miesto rajonuose ir „Lietuvis“ redakcijoj visomis dienomis.

DR. S. MEITIN.

Ultravioletiniai spinduliai.

(Diplomuotas Geidelbergio ir Rio universiteto.)

Prima: vidurinių, veneros ir ner vų ligonis nuo 2 iki 6 val. vak. susikalbama lietuviškai.

RUA BARÃO ITAPETINGA 37 a salas 8 — 9. Tel. 4-0715.

PAIEŠKOJIMAS.

Kas žino Petro Sinkausko, kilusio iš Jasių k. Utenos valsčiaus ir apskrities, gyvenamą vietą ar adresą, arba žinai turi apie jį kokį nors žinutį, pra šom pranešti į „Lietuvis“ redakciją, caixa postal 1764 São Paulo. Į Braziliją jis atvyko 1930 m. Ankščiau gyveno interiore.

Vokiečių fotografijų įstaiga

„BERNARDO“

Įsteigta 1890 metais

Atlieka įvairius darbus foto grafijų srity. Specialybė padidinime, o taip pat su dažais.

Darbas greitas, sąžiningas ir pigus. Vyksta į namus fotografijų reikalais. Daro iš fotografijų naujas.

ARTHUR SCHMIDT

Rua São Caetano, 111 (senas n.103) São Paulo.

DANTISTAS

JOSE LEVKOVITS

Rua Silva Pinto, 46 sobr. São Paulo Tel. 5-4954

Diplomuotas Europoje ir S. Pauly, su daugelio metų praktikos. — Blombuoja dantis už 10\$000 su parceleina, arba si dabra. — Darbas garantuotas. Traukia dantis be skausmo už 5\$000. Atidaryta dieną ir nakti. —

Mūsų mokyklų

Gydytoju adresai:

Dr. Gennaro Malzoni - Rua da Mooca, 497 Nr.

Dr. Ugo Rosa - Rua Mathias Ayres, 53-C Nr.

Dr. Biaggio Gravina - Praça Republica, 15 Nr.

Dr. Silverio Carpinelli - Praça Ramos de Azevedo, 18 Nr. (5-as aukštas.)

PASTABA. Visi gydytojai nuo 8 val. iki 9 v. priima ligonis Hospital „Humberto I“.

DEVĖK GRAŽIUS RŪBUS!

Rūbai gražus tik tada, kai gražiai pasiūti.

ALFAIATARIA KAUNAS

Siuvame sulig naujesių madų ir pigiau negu kitur. Didelis medžiagų pasirinkimas. Darbas garantuotas.

Rua Duque de Caxias 6-A (prie Sorocabano stoties)

MEDICINOS FELČERIS.

Baigęs rusų medicinos klasinę mokyklą su 25 q m. praktika ligoninėse ir klinikoje Rusijoje, Vokietijoje, Lietuvoje ir Lenkijoje, prityręs gydyme vidurinių, odos, lyties (venerinių), nervų, širdies, džišvos, mažakraujystės ir kitų ligų. Priima Villa Zelinoje, gatvė Nr. 2, namas — 6 nuo 8 iki 1 val. p. p. kasdien S. Pauly rua Anhaia, 100 nuo 3 iki 8 val. vak.

IZIDORO GARLO

Už apmokamus skelbimus Redakcija neatsako.

Moteru Gydytojas DR. LORCH

Moterų ligos, operacijos, gimdymo pagalba, spindulių terapija.

Buvęs 51/2 metų asistentu moterų klinikoje Berlyno ir Frankfurt Rentgeno institutas p/M. universitetuose ir vadovaujančiu gydytoju 2° operacinio Diatermia Ultravioletiskiaus moterų klinikos ir gimdymo namu „Cecilienhaus“ Berlyne letiniai spinduliai.

PRIĖMIMAS: Rua Barão de Itapitinga 18, kamb. 914 920 ryte 9 — 11,30 (išskyrus trečiadienius) vakare 3 — 5,30 kas diena. Telefonas 4-7337, saukiamas nakčia 7-3789.

Dr. B. K. Chipiakoff

(Maskvos universiteto 1914 m. laidos.)

Rua Ypiranga 15. ap. 4. (kertiē rua Santa Ephigenia) Tel. 4-0316

Ligonius prima: nuo 4 iki 9 val. vak., šeštadieniais nuo 3 iki 8 v. v. Sekmdieniais nuo 10 iki 1 val. Venerinių, vidurinių ir psichinių ligų Laboratorija: tyrimas šlapumo, kraujo, mikrobu ir t. t...

Dr. Adolpho Taubkin

ADVOKATAS

(Diplomuotas S. Paulo fakulteto)

Civilinės ir prekybinės bylos, kontraktai, (ipotekos, Žemės pirkimas ir pardavimas ir t. t.) skolų išreikalavimai ir visi kiti juridiniai reikalai.

Reštinė: Rua Direita Nr. 2, 2-as aukštas, salė 5. Telef. 2-16:39. Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 3 iki 5 val. vak.

Kalba lietuviškai.

Daktaras

A. JAZARA-SNEGE

(Maskvos gydytojas nuo 1914 m.) Vidaus ligos, chirurgija, venertijos ir moterų ligos.

Priėmimas nuo 9 — 12 v. ryt. ir 3 — 7 v. v.

Ladeira Porto Geral 12 sobr.

(kampas Boa Vista ir 25 de Março)

2 andar, salas 4 e 5 Tel. 2-5068 Gyv. butas ten pat 5 aukšte.

Brangus skaitytojau, pasiskubink atnaujinti prenumerata š. m. antram pusmečiui.

Laivakortės į Lietuva ir iš Lietuvos pigiausiomis kainomis

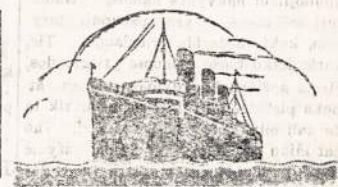
Laivų išejimas į Europą	
Astrida	29. 9. 34
Londonier	9. 10. 34.
Jos. Charlotte	30. 10. 34.

Klėnos pigios.

CASA BANCARIA J. FRIZZO E CIA [kurta 1900 m.

Rua Mauá 207, kampas rua Conceição, prie pat Luz stoties.

Įstaigos darbo teisingumas garantuotas 100:000\$000, kurie padėti valstybės banke. Kalbame lietuviškai Įstaiga atdara kasdien nuo 8 val. ryto ligi 6 val. vakaro, sekmadieniais tik ligi 12 val.

VILLA ZELINA

Ateinanti šeštadieni spalio mėn. 6 diena Atidaromas Susisiekimas

puikiais auto omnibusais su VILA ZELINA. Nepraloiskite progos dar šiandieną tenai įsigyti žemės sklypą. Išimokėjimas menkais įnašais, ilgam laikui, be procentų.

Auto omnibusų kelių tvarkraštis: Išeina iš Mercado į Rua da Mooca, Av. Presidente Wilson. Vila Prudente, ir Praça da VILA ZELINA, iš ten iki General Motors São Caetano ir grįžta atgal tuo pačiu keliu.

NUVAZIAVIMO IKI VILA ZELINOS KAINA 400 REISU

INFORMACIJOS: Šiokiadieniais nuo 2 iki 5 val. vak. Praça Antonio Prado, 3 — sob. ir kiekviena dieną bei valandą — Avenida Zelina Nr. 33 pas K. KORNIŠKO.

BRAZILIJOS NAUJIEŅOS

Mirė Sarasani.

Penktadienį, rugsėjo mėn. 21 d. vokiečių ligoninėje São Paule mirė dr. rektorius ir savininkas vieno iš didžiausių pasaulinio cirko «Sarasani» — Hans Stoch — Sarasani, 62 m. amžiaus. Sarasani cirkas nuo rugpjūčio mėn. pradžios gastroliuoja São Paulo mieste.

Eis bondė į cerkėda.

Atidarius São Paule naują merkadą (turką), buvo jaudinamas susisiekimo trūkumas. Pretektūros pastangomis buvo suorganizuotas privažiavimas auto busais, bet jų nepakanka. Šiomis dienomis São Paulo prefektas Dr. Fabio Prado kreipėsi į «Lighto» kompaniją dėl pervedimo bondės linijos. «Lighto» kompanijos direktorius davė sutikimą. Netrukus jis pateiks prefektūrai naujos linijos planus ir pradės linijos pervedimo darbus.

Pavyzdinga prieglauda.

Šiomis dienomis Rio de Janeiro konservatorių partija panakavo viešai naudojimui nakvynės namus. Namai turi 386 lovas ir yra paversti tarytum, kokiu bedarbių prieglauda. Tie, kurie ieško tuose namuose prieglaudos, pirmą apžiūrą gydytojo, paskiau atlieka pirtį, gauna kitus rūbus ir tik tada gali eiti į miegamąjį kambarį. Tuo pat metu surašomas asmeninis pažymėjimas ir rūpinamasi atvykusiam suteikti darbas. Nuvilkti rūbai nakties metu dezinfekuojami.

Pranešimai

D E M E S I O .

Pranešu lietuvių katalikų žiniui, kad dėl įvykstančių Darretos paraplojų 23 d. atlaidų į Barretos išvažiavimų tik šio mėn. 27 d. kur nuo 5 val. v. klausysiu išpažinčių. Spalių mėn. 2 d. lankysiu Colina; 3 d. vakare grįšiu į São Paulo.

Spalių mėn. 5 d. prancūzų laivo «Lipari» išvažiavimu į Tarptautinį Europos Kongresą Buenos Airose. Grįšiu spalio mėn. 20 d. Rugsėjo 30 d. ir spalio mėn. 7, 14 dienas mane pavaduos Sv. Antano de Pary bažnyčioje Tėvai pranciškonai.

Kun. B. Sugintas.
S. Paulo liet. Klebonas.

Einant São Paulo Arkvyvskupo įsakymu, visi klebonaujantieji kunigai privalo vesti mirimo metrikus. Todėl prašoma visų lietuvių, visomet skubiai pranešti apie savo mirusius gimines ar pažįstamus vietas liet. Klebonui, rua Coronel Moraes, 64 Cantindė, São Paulo.

Kas nori vykti į Tarptautinį Eu-

charistinį Kongresą, kuris įvyks Argentinoje, Buenos Aires mieste š. m. spalio mėnesį, gali užsirašyti iki š. m. rugsėjo 25 dienos pas Kleboną, rua Coronel Moraes, 64, arba Lietuvos Konsulate, rua Areliano Coutinho, 10. Visa kelio n^o ten ir atgal su maistu ir butu kainuos 600\$000. Pinigai reikia įmokėti užsirašant. Sėsti į laivą Santos uoste reikės 3 d. spalio, o grįžti 20 d. spalio. Klebonas.

Šiuo pranešama, kad rugsėjo 30 d., sekmadienį, 3 val. p. p. įvyks «Vilties» S-gos Vila Bolos skyrėlas narių susirinkimas.

Bus įdomi p. A. Majaus paskaita. Be to, bus svarbomi svarbūs klausimai, todėl visų narių dalyvavimas būtinas. Kviečiami ir svečiai.

Valdyba.

Kviečiama.

1. Gimines mirusio Prano Deveiko, kilusio iš Labanoro, Ūtenos apskr. Kviečiami atvykti į Lietuvos Konsulatą, Rua Areliano Coutinho 10, paiki mo reikalui.

Konsulatas.

PRISIEKUSIS VERTĖJAS.

Verčia iš visų kalbų įvairius dokumentus kaip va: kontraktus, visokių liudijimus ir t. t.

Paruošia įvairius dokumentus įvairiuose atsitikimuose: Chamadoms ir pilietybės įgijimui.

MIGUEL OCOUGNE

Rua 15 de Novembro Nr. 32.

Tel. 2-6393

2. Juozas Poclivaiukas ir Stasys Jankauskas kviečiami užėti į «Lietuvio» redakciją atsimiti iš Darbo Departamento pasiūstą raštą.

Redakcija.

Į Siuivyklą „Kaunas“

Reikalingi du lietuviai darbininkai — suvėjai. Kreipti: rua Duque de Caxias Nr. 6 — A. S. Paulo.

Pašto dėžutė

Redakcijoj yra laišakai:

V. Atkočiūniui, J. Butkui, A. Čemskaiteliui, V. Grežnui, S. Grigoravičiui, J. Ginevičiui, Al. Jankauskui, A. Jusui, K. Ramoškai, P. Kondratišiui, J. Korviečiui, J. Kiškiui, E. Lyderiui, K. Liubėikaitiui, A. Lenčauskui, V. Morui, J. Mrešniui, E. Miškiniui, K. Matuliui, J. Navickiui, J. Pasiuskiui, V. Pačinskui, J. Povilaičiui, B. Pilkevičiui, K. Sannauskui, V. Stražnickiui, J. Šablėvičiui, A. Sadauskui, J. Skrebui, P. Sukaravičiui, J. Tekorius, V. Tėvūni, D. Tamauskui, P. Urbonui, A. Vrubliauskui, J. Vasnauskui, K. Vaičiui, L. Vaičekauskui, J. Vietučiu, J. Vabalui, P. Zilytei, L. Jarmalavičiui, K. Karčiauskieni, J. Maskoliūni, T. Davolytei, B. Skujai, K. Lipkui, K. Vasihauskui, B. Galinskui.

PASTABA: Laiškų ėmėjai neturintieji išpirkti pašto dėžutės — moka už laišką 200 reisų.

Administracija.